

**N
I
E
U
W**

Stedenband

**Aardbeien kweken
in Moermansk**

Pagina 4

Twee ondernemers uit Moermansk tonen belangstelling voor zomerkoninkjes uit Groningen

**Gymnasium No. 1
op bezoek bij WLG**

Pagina 6

Scholieren uit Severomorsk maken kennis met de Nederlandse cultuur tijdens een uitwisseling met het Willem Lodewijk Gymnasium

COLOFON

Redactie

Lilian Eeffing

Erwin van Klinken

Vormgeving

Lilian Eeffing

Verder werkten mee

Marjo van Dijken

Rudy Kapsenberg

Arjen Drost

Stichting Stedenband Groningen-Moermansk

Postadres

Postbus 1667

9701 BR Groningen

Nederland

Bezoekadres | op afspraak

Harm Buitenplein 1

9723 ZR Groningen

Nederland

Telefoon

(+31) 050 367 61 68

www.groningenmoermansk.nl

stedenband.moermansk@groningen.nl

IBAN-nummer

NL 29 INGB 0002839949

In dit nummer

Voorwoord	3
Aardbeien op de Noordpool	4
Kunst en creatie uit Severomorsk en Groningen	6

Voorwoord van de voorzitter

Marjo van Dijken

Als trouwe lezer van onze Nieuwsbrief moet het u zijn opgevallen: beetje dunnetjes uitgevallen ditmaal ...

Het valt niet te ontkennen. Er is gewoon minder te melden dan u van ons gewend bent, minder ook dan wij prettig vinden. We zijn 25 jaar geleden in de Stad niet aan de stedenband met Moermansk begonnen om daaraan vervolgens geen invulling te geven middels bezoeken over en weer, gezamenlijke projecten, uitwisseling van scholieren, uitwisseling van kennis, economische betrekkingen.

En al was het leggen van contacten in die beginfase ook niet makkelijk (alleen al de gebrekkige communicatiemogelijkheden zorgden voor veel 'oponthoud'), het onderhouden van een vriendschappelijke relatie met een stad in Rusland is op dit moment bepaald niet eenvoudiger. Ondanks mailverkeer en social media ...

Maar voordat we al te zwartgallig worden: de persoonlijke verhoudingen met onze partners aan gene zijde zijn onverminderd goed, een aantal projecten loopt gewoon door, de scholen hebben en houden contact.

Daarnaast is er die andere kant: de aanval op de MH17 en het sanctiebeleid als reactie op Poetins militaire optreden in de Krim en Oekraïne hebben onontkoombaar consequenties voor onze relatie en mogelijkheden op dit moment. Onontkoombaar omdat ieder

bestuurslid zich ooit vanuit persoonlijke gevoelens als vrijwilliger gemeld heeft maar nu, net zo onontkoombaar, wordt geconfronteerd met andere persoonlijke gevoelens – verdriet, rouw, ongeloof en alles wat aan emotie denkbaar is ...

Wij denken nog steeds dat contact tussen burgers kan helpen elkaar beter te begrijpen – ook wanneer er sprake is van grote culturele en sociale verschillen. Wij denken dat met elkaar praten over een verschil in opvattingen altijd mogelijk is – wanneer dat respectvol gebeurt.

Wij denken ook dat het mogelijk is kritisch te zijn ten opzichte van elkaars maatschappelijke organisatie – maar dan moeten ook wij kritiek kunnen verdragen.

Voldoende redenen voor het complete bestuur om niet de geringste neiging te hebben het hoofd in de schoot te werpen, integendeel. Maar wel even aan te willen zien hoe zaken zich ontwikkelen – en de nieuwe Russische wetgeving betreffende ngo's geeft te denken. Even kalm aan dus en dat in overleg met het stadsbestuur van Groningen.

Om ons breed te laten adviseren (inhoudelijk en strategisch) hebben we op korte termijn een bijeenkomst met al onze ambassadeurs. Uiteraard zullen we u bij de eerstvolgende gelegenheid de uitkomst van dit overleg melden!

Het recentelijk georganiseerde debat over de Nederlands-Russische verhou-

dingen op dit moment had de geweldig treffende titel: 'Bevroren vriendschap'. Ik troost me met de gedachte dat ook na de Koude Oorlog de boel knap ontdooid is en dat daarvoor niet veel meer nodig is dan verstandige mensen die elkaar willen begrijpen en weten dat ze op elkaar zijn aangewezen.

Aardbeien op de Noordpool

Door Rudy Kapsenberg

Als hobbytuinier weet ik dat de aardbei geen makkelijke vrucht is om te kweken. Het is heel moeilijk om een aardbeienras te vinden dat zowel goed van smaak is, als gemakkelijk in onderhoud. Voor de hobbytuinier komt in het algemeen alleen de soort Korona in aanmerking. Deze soort is niet zo gevoelig voor ziekten, is redelijk goed van smaak, maar de vrucht is zeer beperkt houdbaar en moet op de dag van de pluk al verwerkt worden. Vaak zie je in de winter en in het voorjaar in de supermarkt prachtige aardbeien uit Spanje. Ze zijn stevig, mooi van kleur en ze blijven dagenlang goed. Maar als je ze eet, hebben ze weinig smaak en een onplezierige beet. Als je dan ook nog weet hoe deze aardbeien geteeld en geproduceerd zijn, met een heleboel chemie, slechte arbeidsomstandigheden en alles wat er gebeurt rondom deze productie, door en door slecht voor het milieu – zo wil je ze een volgende keer niet eens meer kopen.

Het verbaasde me daarom niet dat men in de buurt van Moermansk erover nadacht om zelf aardbeien te gaan kweken. Moermansk is een potentieel grote markt voor aardbeien. Aardbeien lust bijna iedereen en als je ze in je eigen regio kunt kweken, zijn de aanvoerroutes kort. In het midden van Rusland kun je in de zomer overal aardbeien kopen.

Het moet mogelijk zijn om ook in de buurt van Moermansk aardbeien te kwe-

ken. Op de Lofoten-eilanden (Noorwegen) en in Rovaniemi (Finland), die ook allen boven de poolcirkel liggen, zijn zomers verse aardbeien uit de regio te koop. Het is dus geen onmogelijke gedachte om zoiets ook in Moermansk op te zetten, bovendien kun je het seizoen verlengen door in kassen te kweken. Maar het vergt natuurlijk heel veel kennis en ervaring om tot een goed resultaat te komen.

Mijn collega Larissa Bagina, die in

Moermansk verantwoordelijk is voor de stedenband, was vorig jaar op bezoek geweest bij de Groninger aardbeienkweker Meinardi. Larissa kwam vol verhalen over Nederlandse aardbeien terug in Moermansk en het duurde dan ook niet lang of Larissa vroeg: 'Rudy, weet je nog het adres van die aardbeienkweker in Groningen?' 'Dat moet Meinardi zijn', wist Ammy de Raad. Larissa had ook met Ammy over dit bezoek gesproken. Dus we hebben het adres van Meinardi meteen opgezocht en naar Moermansk gestuurd. Het bleek dat er twee ondernemers in Moermansk zijn die in de buurt van de stad aardbeien willen gaan kweken en ze willen ook naar Groningen komen om te kijken hoe het hier gaat met de aardbeienkweek.

Argo in the Arctic

De stedenband ondersteunt al enige jaren het landbouwprogramma van de universiteit van Wageningen (WUR), 'Agro in the Arctic'. De WUR doet veel onderzoek naar voedselproductie in gebieden waar dit tot nu toe niet of nauwelijks voorkwam of zelfs onmogelijk leek. Voor dat programma heeft een Wageningse student onder meer een keer onderzoek gedaan naar boerderijen

in de omgeving van Moermansk, daarbij geholpen door een Moermanskse studente. De stedenband was bij dit onderdeel faciliterend.

Toen ik contact opnam met de WUR om het onderwerp aardbeien aan dit onderzoek toe te voegen, was dat toch verkeerd ingeschat. Wageningen had zich voor wat betreft Moermansk nu toegelegd op de visindustrie en had voor haar onderzoek geen belang bij Moermanskse aardbeien. Ik kreeg wel een introductie bij de aardbeienspecialist van de WUR, maar die vertelde al gauw dat hij niet mag meewerken aan een dergelijk programma vanwege de Russische boycot van de voedselproducten uit de EU.

Een commerciële afsplitsing van de WUR is Fresh Forward. Zij hebben bijvoorbeeld het bekende aardbeienras Elsanta ontwikkeld: een ras dat veel Nederlandse aardbeienkwekers in de kassen gebruiken. Een heel mooie aardbei om te zien, ruikt lekker, is enkele dagen houdbaar en de smaak is ook niet verkeerd. Zij kunnen echter niet met Rusland handelen omdat Rusland de patenten van Fresh Forward niet beschermt, maar ze zijn wel bereid om de Moermansker delegatie te ontvangen.

Meinardi

Gerenommeerde aardbeienkwekers, zoals het Groningse Meinardi, de Overijsselse familie Kalter en de Brabantse Jan Robben (deze laatste aardbeienkweker is ook schrijver van het dikke aardbeienboek *Liefde voor aardbeien*) onderhouden allen regelmatig contact met elkaar en wisselen kennis en ervaringen uit over aardbeien. Informatie van de één is net zo waardevol als die van de ander. We kunnen in ons eigen Groningen bij Meinardi alle relevante informatie krijgen voor de Russische delegatie.

Bovendien kweekt Meinardi meer dan alleen aardbeien: ze produceren allerlei streekproducten en hun asperges zijn ook niet te versmaden. Kortom: een

veelzijdig bedrijf. We zijn dan ook blij dat ze bereid zijn om met de Russen te praten.

Nederland is in de wereld, op het gebied van aardbeien, bovendien toonaangevend. Het is dus nog niet zo'n gekke

gedachte om hiervoor naar Nederland te komen.

Het plan is nu dat de Moermanskers begin juli naar Groningen komen.

Kunst en creatie uit Severomorsk en Groningen

Door Arjen Drost

Wat startte met een simpele briefwisseling, is inmiddels uitgegroeid tot een brede samenwerking tussen twee scholen. Sinds vijftien jaar organiseren het Gymnasium No. 1 en het WLG gezamenlijke onderwijsprojecten in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Leerlingen voeren onderzoeken uit over maatschappelijk relevante onderwerpen, waaraan vanuit zo veel mogelijk vakken invulling wordt gegeven. Tijdens een afsluitende conferentie wordt het werk aan elkaar en hun gasten gepresenteerd. Deze conferentie wordt jaarlijks of in Groningen of in Severomorsk georganiseerd. Elk jaar heeft de conferentie een thema.

Ook dit jaar mocht het WLG gasten uit Severomorsk verwelkomen. We kijken terug op een geslaagde week waarin het thema 'kunst en creaties' uitvoerig aan bod gekomen is. Tijdens de afsluitende conferentie werden onder andere interessante presentaties gehouden over 'Een beeld van de vrouw in de schilderkunst van Rusland en Nederland' en 'Volkskunst van beide landen'. Naast het bezoeken van de conferentie was er veel ruimte om lessen bij te wonen en kennis te maken met de gebruiken van de Nederlandse cultuur. Het is zeer bijzonder hoeveel invloed deze samenwerking en uitwisseling heeft op de leerlingen. Er ontstaan langdurige contacten en vriendschap-

pen, interesse voor cultuur en taal en ontwikkeling in een ander land. De samenwerking en de uitwisseling met Gymnasium No1 is een inspiratiebron voor zowel leerlingen als docenten.

Een van de belangrijke doelen voor de komende jaren is dat Russische en Nederlandse leerlingen tijdens de uitvoering van het project daadwerkelijk samenwerken via mail, Facebook, Instagram of een skypeverbinding. In het schooljaar 2015-2016 hebben we al eerste stappen gezet in deze richting. Het onderwerp voor het gezamenlijk onderwijsproject is 'Talenten'. Er zijn veel talentvolle jongeren op onze gymnasia. Beide scholen werken hard om de talenten van hun leerlingen te laten ontwikkelen. Maar wat is een talent? Is het aangeboren en altijd bij een mens aanwezig of wordt het pas zichtbaar bij de 'goede omstandigheden'? Welke talenten zijn er en hoe en wanneer zou je het optimaal kunnen ontwikkelen? Dergelijke vragen willen we graag volgend jaar aan onze leerlingen stellen, zodat ze onder de begeleiding van hun docenten verschillende interessante onderzoeken kunnen uitvoeren.

Stichting Stedenband Groningen-Moermansk

Bezoekadres | op afspraak

Harm Buitenplein 1

9723 ZR Groningen

Tel. (+31) 050 367 6168

Postadres

Postbus 1667

9701 BR Groningen

stedenband.moermansk@groningen.nl

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een mailtje naar stedenband.moermansk@groningen.nl

Wilt u donateur worden om onze projecten te steunen?

U kunt uw bijdrage storten op IBAN NL 29 INGB 0002839949

Voor verdere info, zie onze website: www.groningenmoermansk.nl